

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Tájékoztató
az Ukrajnából érkező családok támogatásához
a család- és gyermekjóléti szolgáltatók számára

Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI)
Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

TSZR2021

Készítette:

Területi Szakmatámogatási Rendszer család- és gyermekjóléti szakemberei
EMMI Szociálpolitikáért Felelős Helyettes Államtitkárság

Lektorálta:

EMMI Köznevelésért Felelős Helyettes Államtitkárság
EMMI Egészségügy Szakmai Irányításáért Felelős Helyettes Államtitkárság
Belügyminisztérium Európai Uniós és Nemzetközi Helyettes Államtitkárság
Miniszterelnökség Családpolitikáért Felelős Helyettes Államtitkárság

2022. május

Tartalomjegyzék

1. Bevezető

2. Jogi státuszok

- Menedékjog
- Menedékes jogállás
- Magyar állampolgársággal is rendelkező kettős állampolgárok jogállása, lehetőségei
- Más országok Ukrajnában élő állampolgárai
- Az ukrán útlevéllel érkezők
- Kísérő nélküli kiskorúak
- „Vegyes” jogállású családok
- Tartózkodási engedély

3. Egészségügyi ellátás

- Sürgősségi ellátás
- Háziorvosi- és szakellátás
- Hasznos egészségügyi információk
- Védőnő Szolgáltatás
- TAJ igénylése

4. Nevelési-oktatási intézmények, gyermekek napközbeni ellátása

- Ellátási jogosultságok
- Bölcsődei ellátás
- Óvodai ellátás
- Gyermekfelügyelet szervezése
- Az általános- és középiskola
- Térítési díjak a köznevelési intézményekben
- Az érettségi szabályai
- Felsőoktatás

5. Támogatások

- Rendszeres létfenntartási támogatás
- Családtámogatási ellátások
- Az önkormányzatok által biztosított ellátások
- Utazási kedvezmények

6. Foglalkoztatás

- A nyílt munkaerőpiac
- Közfoglalkoztatás

7. Szálláshelyek és azok támogatása

- Szálláshely lehetőségek
- Szálláshelyek támogatása

8. A család- és gyermekjóléti szolgáltatók helye és szerepe

- A jogi szabályozásból eredeztethető feladatok
- Jogszabályban nem rögzített feladatok

Forrásanyagok listája

Mellékletek (adatlapok, igénylő lapok)

1) BEVEZETŐ

Az Ukrajnában zajló háború hatására jelentős menekülthullám indult meg, mely hazánkat is érinti. A Magyarországra érkezett ukrán menekülők száma mára már közelíti a 700.000 főt, és – a háború alakulásától függően – további emelkedésre lehet számítani. Az új helyzet komoly kihívás elé állítja az egész magyar társadalmat, így a szociális és gyermekjóléti szolgáltatókat is. A legnagyobb erőfeszítések és tenni akarás ellenére is még számtalan a megválaszolatlan kérdés. Napról napra jelennek meg új szabályozók, folyamatosan alakul a koordinációs rendszer, egyre inkább pontosodnak a különböző ágazatokat érintő feladatok, az általuk biztosított ellátásokhoz való hozzájutás feltételei és módja.

Elmondható tehát, hogy e váratlan helyzethez való alkalmazkodást most tanuljuk, az általa generált problémák kezelésének lehetőségeit folyamatosan alakítjuk és pontosítjuk. Jelen tájékoztató anyagot a család- és gyermekjóléti szolgáltatók aspektusából, az ott dolgozó szociális szakemberek számára állítottuk össze azzal a céllal, hogy segítse a kollégák eligazodását az Ukrajnából menekülő családokkal végzett szociális munka során. Vizsgáljuk a család- és gyermekjóléti szolgáltatók jogszabályban rögzített feladatellátásának és a menekülők segítségének viszonyát is, arra keresve a választ, hogy meddig terjednek kötelezettségeik, kompetenciáik.

Az interneten egy-egy szakterülethez, ellátási formához kötődően már számtalan tájékoztató anyag érhető el. Jelen tájékoztató anyag ezek felhasználásával, összerendezésével készült, továbbá a releváns jogszabályok bemutatásával és értelmezésével szeretne segítséget nyújtani. A folyamatosan változó körülmények miatt az anyagban foglaltak is változhatnak.

Az Ukrajnából érkező családok segítése két, jól elhatárolható feladat köré csoportosítható:

1. A menekülők fogadása, ellátása

A karitatív és humanitárius civil szervezetek – a határ menti települések önkormányzatai és lakosai mellett – az első perctől aktívan vesznek részt a feladat ellátásában, részint saját erőforrásaikra támaszkodva, részint adományok gyűjtésével, önkéntesek toborzásával. Az orosz-ukrán háború előtt menekülők számára a Kormány a magyar-ukrán határszakaszon öt helyszínen hat segélypontot nyitott meg.

Ezek az alábbiak:

- Záhony, Kárpát utca 4. – Kisvárdai SZC Kandó Kálmán Technikum és Dr. Béres József Kollégium
- Barabás, Árpád utca 28. – Petőfi Sándor Művelődési Ház
- Lónya, Árpád utca 113. – Művelődési Ház
- Beregsurány, II. Rákóczi Ferenc utca 1. – Kastélypark
- Tiszabecs, Rákóczi Ferenc utca 13.

Budapesten a BOK csarnokban került kialakításra az éjjel-nappal nyitva tartó központi tranzitváró, amely a pihenés mellett ételt, italt, orvosi ellátást, tisztálkodási lehetőséget, ingyenes wifit és tolmácsolást biztosít a menekülőknek.

Több tájékoztatás jelent meg e szervezetek listájáról és arról, hogy melyik hol, kinek, mikor és miben segít. Arról is sok információ található az interneten, hogy a civil lakosság milyen módon tudja elérni ezeket a szervezeteket, hogyan tudja támogatni azok humanitárius erőfeszítéseit. Jelen tájékoztató anyag tehát e problémakör részletezésére nem kíván kitérni.

2. Az Ukrajnából érkező és **hosszabb ideig Magyarországon tartózkodó személyek, családok támogatása**

Jelen időszakban a Magyarországra érkezők 80 százaléka tovább is utazik más európai országba. A hazánkban maradók száma ennek ellenére magas, számítások szerint már most meghaladja a 100.000 főt. Az ő esetükben gondoskodni kell a megfelelő ellátásról, biztonságukról, és ha csak átmeneti időszakra is, de valamiféle integrációjukról. Ez a gondoskodás a megfelelő lakhatás megszervezésétől, az egészségügyi, köznevelési, stb. szolgáltatások biztosításán át egészen a foglalkoztatási lehetőségek megteremtéséig, számtalan feladatot foglal magába. Az ország különböző településein megjelent menekülőkkel való foglalkozást azonban már egyénre, családra szabott módon kell biztosítani, melynek során rendkívül összetett és változatos formákat mutató problémahalmazokkal, sok esetben az eltérő gazdasági, kulturális és társadalmi szintekkel, valamint nagymértékben lecsökkent forrásrendszerekkel és coping kapacitásokkal találkozhatunk. Természetesen nem hagyható figyelmen kívül a háború elől menekülő emberek traumatizált lelki és mentális állapota, nagyfokú kiszolgáltatottsága, és kilátásait érintő bizonytalansága sem. Ez utóbbit alapvetően befolyásolja a háború kimenetelének és időtartamának kiszámíthatatlansága is. A Magyarországon menedéket kereső ukrán emberekkel való törődés tehát fokozott empátiát, problémaérzékenységet, etikai tudatosságot igényel bármely segítő szereplőtől. Mindezt, és a pontos, megnyugtató tájékoztatást rendkívüli módon megnehezítik a nyelvi nehézségek és a tolmácsok hiánya.

2) JOGI STÁTUSZOK

Az Ukrajnából érkezők többsége tranzitállomásként használja Magyarországot, aki viszont hazánkban marad, annak lehetőségeit, jogait a jogi státusza határozza meg az itt tartózkodás ideje alatt.

A háború okán érkeznek emberek ukrán biometrikus útlevelel, kettős állampolgárságuk okán magyar útlevelel, harmadik országból származó személyek (pl. Ukrajnában tanuló, azaz ott jogszerűen tartózkodó személyek) más ország útlevelel, de sokan – úti okmányok hiányában – egyéb személyazonosságot igazoló irattal, mint pl. ukrán személyi igazolvánnyal, vagy anyakönyvi kivonattal. Olyan menekülőkkel is találkozhatunk, akik semmilyen dokumentummal nem rendelkeznek.

Menedékjog

A menedékjog az a jogcím, ami az azt megszerző külföldi állampolgárt feljogosítja arra, hogy Magyarország területén tartózkodjon, és egyidejűleg védelmet is biztosít számára a visszaküldés, a kiutasítás és a kiadatás ellen. A menedékjognak több típusa van: a menekültként, oltalmazottként, menedékesként, valamint befogadottként történő elismerés. Magyarország kérelemre menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban vagy a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetve politikai meggyőződésük miatt üldöznek, vagy a közvetlen üldöztetésétől való félelmük megalapozott, továbbá azok, akik hazájukból fegyveres konfliktus, polgárháború vagy etnikai összecsapás, illetve az alapvető emberi jogok általános durva megsértése miatt tömegesen kényszerülnek elmenekülni.

A köznyelvben sokszor keveredik a menekült és a menedékes fogalma. A státuszok között időbeli különbség van, mivel amíg a menedékes státusz csak a Kormány vagy az Európai Unió Tanácsa által megjelölt időpontig – egy év, mely időtartam meghosszabbítható – áll fenn, addig a menekültstátusz a

magyar állampolgárság megszerzésével vagy a menekültstátusz visszavonásával szűnik meg. Másrészt a menedékes jogállás kiváltó oka elsősorban tömegekre, míg a menekült státuszé inkább egyénekre vonatkoztatva jelenik meg.

Menedékes jogállás

A [86/2022. \(III. 7.\) Korm. rendelet](#) alapján Magyarországon kérelmére menedékesként ideiglenes védelemben részesül:

- az Ukrajnában 2022. február 24-ét megelőzően tartózkodó ukrán állampolgár,
- hontalan személy vagy nem ukrán harmadik országbeli állampolgár, aki 2022. február 24-ét megelőzően nemzetközi védelemben vagy azzal egyenértékű nemzeti védelemben részesült Ukrajnában, illetve
- a fenti személyek családtagjai.

Ez esetben családtagnak minősül az adott személy házastársa vagy a vele tartós kapcsolatban élő élettársa, az ő vagy házastársának a nőtlen/hajadon kiskorú gyermekei, tekintet nélkül arra, hogy azok házasságban, házasságon kívül született vagy örökbe fogadott gyermekek-e. Ide sorolódnak az egyéb olyan közeli hozzátartozók is, akik a család részeként együtt éltek a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlásához vezető események idején, és akiket abban az időben teljes vagy jelentős mértékben a menedékes személy tartott el.

A menedékesként való elismerés kérelemre történik. A kérelem benyújtására személyesen van lehetőség a kialakított segélypontok bármelyikén a nap 24 órájában, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság bármely ügyfélszolgálati irodáján (elérhetőségük: www.oif.gov.hu), vagy a kormányablakokban ügyfélfogadási időben. A menedékesként elismerését kérőnek bizonyítania kell, hogy megfelel valamely feltételnek. Bizonyítékként elsősorban a személyazonosságot igazoló okmány használható fel.

Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság lehetőséget biztosít, hogy a menedékeskénti elismerésüket kérők előzetesen regisztrálják adataikat, ezáltal csökkent a - továbbra is kötelező személyes megjelenéskori - ügyintézési idő. A regisztrációra a <https://enterhungary.gov.hu/eh/> oldalon, valamint az alábbi helyről letölthető androidos mobil applikáción keresztül van lehetőség. <http://ukran2022.oif.gov.hu/hun/Tajekoztatas>

Mindkét honlapon, továbbá a www.oif.gov.hu oldalon részletes tájékoztatók találhatóak a regisztrációra vonatkozóan. A menekülteket segítő szervezetek, önkormányzatok számára javasolt, hogy ezen lehetőség irányába tereljék a menedékeskénti elismerésüket kérni szándékozókat.

A menedékesek jogosultak:

- személyazonosságot és tartózkodási jogot igazoló okmányra, ami formailag tartózkodási engedély;
- Magyarország területén engedélymentesen munkát vállalni, ideértve a munkaerő-kölcsönzés útján történő foglalkoztatást is (a menedékesként elismerését kérő is);
- a magyar menekültügyi hatóság által fenntartott befogadó állomáson lakni a védelem időtartama alatt, és ott ellátást kapni; Ugyanakkor jelenleg a menekülők elszállásolását nem az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság intézi. Az elszállásolással és ellátással kapcsolatos feladatok a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság hatáskörében vannak. Az

elszállásolással, a szálláshelyen történő ellátással kapcsolatos kérdésekben az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, vagy a Belügyminisztérium Műveleti Központja tud tájékoztatást nyújtani;

- egészségügyi ellátásra (jogszabály határozza meg a tartalmát);
- igénybe venni - a magyar állampolgárral azonos feltételekkel - a bölcsődei ellátást, az óvodai nevelést, a kollégiumi ellátást, a pedagógiai szakszolgálati szolgáltatást, továbbá – ha a magyar jog szerinti tanköteles kort eléri – az iskolai nevelést-oktatást a tankötelezettség fennállása, továbbá a tizenharmadik életév betöltése előtt megkezdett tanulmányok befejezéséig, valamint a Biztos Kezdet Gyerekházak szolgáltatásait;
- a 106/2022. (III. 12.) Korm. rendelet nyomán külön erre irányuló kérelem alapján a gyermek, illetve a tanuló a jogosultsági feltételek vizsgálata nélkül ingyenesen jogosult az intézményi és szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére (bölcsődében, mini bölcsődében, nevelési-oktatási intézményben stb.) a kérelem benyújtásától számított 6 hónapig; ezt követően a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szerinti általános szabályok alapján jogosult ezen ellátáshoz hozzájutni;
- okmányaik fordítási költségének megtérítésére az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság által meghatározott rend szerint;
- Magyarország végleges elhagyásának támogatására;
- rendszeres létfenntartási támogatásra (részletezve az 5. szakaszban);

A menedékesek kötelesek:

- szálláshelyüket, valamint annak megváltozását a menekültügyi hatóságnak bejelenteni;
- a menekültügyi hatósággal együttműködni;
- jogszabály vagy az egészségügyi hatóság elrendelése alapján magukat egészségügyi szűrésnek, gyógykezelésnek, jogszabályban kötelezően előírt, valamint az egészségügyi hatóság által megbetegedési veszély esetén elrendelt, hiányzó védőoltások pótlásának alávetni;
- Magyarország jogszabályait megtartani;
- úti okmányuk, a személyazonosságot, a magyarországi tartózkodás jogszerűségét igazoló okmányuk elvesztését, eltulajdonítását vagy megsemmisülését a menekültügyi hatóságnál haladéktalanul bejelenteni.

Az ideiglenes védelem tartama EU szabályok alapján egy év (szükség szerint hosszabbítható). A menedékes jogainak jelentős része már a menedékes jogállás kérelmezésével életbe lép. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a menedékes jogállásról nem azonnal dönt. A kérelem benyújtásakor kiállít egy 60 napig érvényes „Humanitárius tartózkodási engedély menedékjogot kérőknek” elnevezésű fényképes igazolványt, mellyel a kérelem megindítása igazolható, így a jogosultságokhoz már ez alapján is hozzájuthatnak a menedékes jogállást kérelmező személyek. A menedékes jogállás iránti eljárás jogszabály szerint 45 nap.

Magyar állampolgársággal is rendelkező kettős állampolgárok jogállása, lehetőségei

A magyar állampolgársággal is rendelkező személyek esetében nem indulhat menedékes státusz megszerzésére irányuló eljárás: ők magyar állampolgárként eredendően jogszerűen tartózkodnak hazánk területén, oda bármikor szabadon beléphetnek, a határon belül szabadon mozoghatnak. Részükre a menedékest megillető valamennyi ellátást és kedvezményt biztosítani kell, amennyiben magyar állampolgárságuk alapján kedvezőbb elbánásban nem részesülnek.

A kettős állampolgárok rendelkezhetnek magyar útlevelemmel és magyar lakcímkártyával is. Gyakori azonban, hogy a lakcímkártyán kizárólag ukrán lakcím szerepel, vagyis a személy- és lakcímnnyilvántartásban „külföldön élő magyar állampolgárként” szerepelnek, ami bizonyos esetekben a jogosultságok korlátozásával jár. Számukra célszerű tehát magyarországi lakóhelyet, vagy tartózkodási helyet tartalmazó lakcímkártyát igényelni az adott Járási Hivatal Kormányablakánál.

Találkozhatunk olyan ukrán személyekkel is, akik jogosultak a magyar állampolgárság igénylésére, azonban e lehetőséggel eddig még nem éltek, így az eljárás megindításához kérnek segítséget.

Más országok Ukrajnában élő állampolgárai

Azok a személyek, akik nem ukrán (és nem magyar), hanem egy másik (nem európai uniós) ország állampolgárai, és 2022. február 24-ét megelőzően Ukrajnában jogszerűen tartózkodtak (akik engedéllyel ott tanultak, dolgoztak, stb.), visszatérhetnek származási országukba (amennyiben az megoldható). E szándékukat jelezniük kell az eljáró hatóságoknak, és az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság olyan dokumentumot állít ki, mely a kiutazásig lehetővé teszi a magyarországi tartózkodást. Ez azok számára javasolt, akik előreláthatóan 1-2 héten belül el tudják hagyni Magyarországot. E személyeknek az IOM (International Organization for Migration) nyújthat segítséget.

Amennyiben valaki nem tudja Magyarországot elhagyni, a jogszerű ukrain tartózkodásra jogosító okmányainak bemutatásával tartózkodási engedély iránti kérelmet tud benyújtani az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságon a magyarországi tartózkodásra vonatkozó általános szabályok szerint, amelyet idegenrendészeti eljárás keretében bírál el az idegenrendészeti hatóság.

Az Ukrajnában nemzetközi védelemben vagy azzal egyenértékű nemzeti védelemben részesültek Magyarországon menedékeskénti elismerés iránti kérelmet is előterjeszhetnek.

Az a személy, aki nem tudja igazolni, hogy Ukrajnában jogszerűen tartózkodott és magyarországi tartózkodásra egyéb jogcímen nem jogosult, úgy Magyarország területét minél hamarabb el kell hagynia. Az erre irányuló idegenrendészeti eljárást a Főigazgatóság haladéktalanul megindítja, így segítve a mihamarabbi visszatérést.

Az ukrán útlevelemmel érkezők

Az Ukrajnából biometrikus útlevelemmel érkező ukrán állampolgár (tehát magyar állampolgársággal nem rendelkező) dönthet úgy, hogy Magyarországon kíván maradni, ezt külön engedély nélkül 90 napig megteheti. Amennyiben ennél tovább kíván Magyarországon tartózkodni, vagy dolgozni, tanulni szeretne, akkor tartózkodási engedély iránti kérelmet kell az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságon benyújtani. A tartózkodás célja többféle lehet, pl. munkavállalási, tanulmányi, családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedély, de kezdeményezhetik a menedékes jogállás megállapítását is.

Amíg azonban valamely kérelmet nem nyújtanak be, addig jogi szempontból úgy lehet tekinteni rájuk, mint bármely más országból érkező külföldi turistára. Azaz legfeljebb az engedélyezett 90 napig itt tartózkodhatnak, de annak minden költségét maguknak kell fedezniük (pl. lakhatás), és nem illetik meg őket a menedékes személyeknek biztosított jogok.

Kísérő nélküli kiskorúak

Az Ukrajnából menekülők jelentős hányada kiskorú, és sokan vannak közöttük, akik szüleik nélkül érkeznek hazánkba. Jobb esetben más felnőtt rokonra vagy kísérőre vannak bízva, de gyakori, hogy mindenféle felügyelet nélkül tartózkodnak Magyarországon. A felügyeletlől megfosztott gyerekek, fokozottan ki vannak téve az erőszak, a bántalmazás és a kizsákmányolás, de akár az emberkereskedelem kockázatának is.

A menedékjogról szóló [2007. évi LXXX. törvény](#) 2. §-ának f) pontja értelmében kísérő nélküli kiskorú: az a külföldi, aki 18. életévét még nem töltötte be, ha jogszabály vagy szokás alapján felügyeletéért felelős nagykorú személy kísérete nélkül lépett a Magyar Köztársaság területére, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig, amíg ilyen személy felügyelete alá nem kerül.

A kiemelten fontos feladatok közé tartozik tehát, hogy az Ukrajnából menekülő kísérő nélküli és a szüleiktől elszakított gyermekek a lehető leghamarabb a hatóságok látókörébe kerüljenek, és megtörténjen a menedékeskénti regisztrációjuk. A gyámhatóság irányába a menekültügyi hatóság minden esetben jelzéssel él. Ha a menedékeskénti elismerését kérő a 18. életévét még nem töltötte be és kísérő nélkül érkezett Magyarországra, akkor a gyámhatóság gyermekvédelmi gyámot rendel ki, aki az eljárás ideje alatt segíteni fogja a menedékkérőt. Amennyiben a menekültügyi hatóság úgy ítéli meg, hogy a menedékeskénti elismerését kérő vélelmezhetően nem kiskorú, orvosszakértőt rendel ki az életkor megállapítása céljából.

Esetükben ideiglenes nevelőszülő vagy egyéb gyermekvédelmi ellátás nyújthat átmenetileg alapvető védelmet. A biztonságos elhelyezési és ellátási körülmények megteremtését követően a legfontosabb célkitűzés az, hogy a nemzetközi gyermekvédelmi és a menekültügyi, illetve idegenrendészeti hatóság összefogásával a gyermek és családjának újraegyesítése mielőbb megvalósulhasson.

„Vegyes” jogállású családok

Gyakori, hogy a Magyarországra menekülő családok tagjai nem azonos jogi státusszal bírnak. Ez leginkább abból adódik, hogy a családtagok nem azonos okmányokkal érkeznek. Lehetséges pl. hogy a szülők saját útlevelükkel érkeznek, de a gyermeknek még nem volt ilyen, így csupán egy születési anyakönyvi kivonattal igazolják személyazonosságát. Előfordulhat az is, hogy a család egy része kettős állampolgár, de egyes tagjai kizárólag ukrán állampolgársággal rendelkeznek (vagy iratok hiányában nem tudják igazolni a kettős állampolgárságukat).

E helyzetből az is adódik, hogy a család tagjai nem feltétlen rendelkeznek azonos jogosultságokkal az itt tartózkodásuk ideje alatt. Például a magyar útlevéllel érkező gyermek azonnal mehet iskolába, de az ukrán utazási okmánnyal vagy útlevél nélkül érkező testvére nem, illetve csak azt követően, ahogy a menedékes státusz iránti kérelmet számára benyújtották.

E helyzetek rendkívül változatosak lehetnek. Így tehát a menekülő család segítése során szükséges minden családtag jogi helyzetének mielőbbi vizsgálata és megfelelő rendezésének megindítása.

Tartózkodási engedély

A Magyarországon valamely célból hosszabb ideig tartózkodni szándékozó személyek különböző okokból tartózkodási engedélyt is kérhetnek. A kérelmet az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságon kell benyújtani. A tartózkodási engedély típusát a tartózkodás célja határozza meg,

így az lehet, pl. családi együttélés biztosítása, tanulmányi, munkavállalási, szezonális munkavállalási, álláskeresési vagy vállalkozásindítási célú.

Ilyen esetben érdemes tehát megvizsgálni, hogy a Magyarországra menekülők számára a menedékes státusz iránti kérelem helyett vagy mellett nem célszerűbb-e inkább valamilyen típusú tartózkodási engedélyt kérni.

Családi együttélés célú tartózkodási engedély

Az Ukrajnából menekülők sok esetben azért választják Magyarországot célállomásként, mert valamely hozzátartozójuk már a háborút megelőzően az országba érkezett munkavállalási vagy tanulmányi célból, így az Ukrajnában élő családja a már Magyarországon tartózkodó családtaghoz érkezik. A régóta itt lévő rokon feltehetően már rendelkezik a szükséges tartózkodási engedéllyel, pl. munkavállalási engedéllyel. Ilyen esetben a Magyarországra most érkező családtag családi együttélés célú tartózkodási engedélyt szerezhet.

Családi együttélés biztosítása céljából az a harmadik országbeli állampolgár kaphat tartózkodási engedélyt, aki

családtagja valamely:

- magyar állampolgárnak;
- tartózkodási engedéllyel, bevándorlási, letelepedési engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárnak, vagy
- külön törvény szerinti tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkező személynek;
- menekültként, oltalmazottként elismert személynek (a továbbiakban ezek együtt családtagok);

továbbá

- a menekültként, oltalmazottként elismert kísérő nélküli kiskorú szülője, ennek hiányában gyámja;
- családtagok, vagy házastársa, illetőleg menekültként elismert személy eltartott szülője;
- családtagok, vagy házastársa, illetőleg menekültként, oltalmazottként elismert személy testvére és egyenesági rokona, ha egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.

E tekintetben családtagnak minősül a kérelmet benyújtó:

- házastársa;
- házastársával közös kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is);
- a harmadik országbeli állampolgár eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a harmadik országbeli állampolgár szülői felügyeleti jogot gyakorol;
- a harmadik országbeli állampolgár vagy a magyar állampolgár házastársának eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a házastárs szülői felügyeleti jogot gyakorol;
- a kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkező, a szülői felügyeleti jogát gyakorló, a magyar állampolgárral egy háztartásban élő személy.

Munkavállalással kapcsolatos tartózkodási engedély

Munkavállalás céljából tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a tartózkodási célja, hogy:

- a foglalkoztatásra irányuló jogviszonya alapján, ellenérték fejében, más részére, illetve irányítása alatt tényleges munkát végezzen;
- gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb - jövedelemszerzési céllal létrejött - jogi személy tulajdonosaként, vezető tisztségviselőjeként, e tevékenységi körbe tartozó tevékenységén túl tényleges munkát végezzen.

Jövedelemszerzés céljából tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a tartózkodási célja, hogy:

- jogszabály szerint önállóan, ellenérték fejében végezhető tevékenységet folytasson;
- gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb - jövedelemszerzési céllal létrejött - jogi személy vezető tisztségviselőjeként végezze tevékenységét.

Ha gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb – jövedelemszerzési céllal létrejött – jogi személy vezető tisztségviselőjeként végzi a tevékenységét és ezen tevékenységi körön túlmenő (klasszikus munkavállalói munkakör szerinti) tényleges munkát kíván végezni a cégben, munkavállalás célú tartózkodási engedély iránti kérelmet kell előterjeszteni, amely összevont kérelmezési eljárás keretében kerül elbírálásra.

A tartózkodási engedély iránti kérelmet formanyomtatványon a kötelező mellékletek és arcfénykép csatolásával kell benyújtani, valamint eljárási díjat (110 €) kell fizetni.

A kérelem benyújtásához a „Tartózkodási engedély iránti kérelem” formanyomtatvány és a tartózkodás célja szerinti megfelelő számú betétlap kitöltése szükséges (*Mellékletek*).

A munkavállalás célú tartózkodási engedély esetében, pl. a 10. számú betétlapot szükséges csatolni a Tartózkodási engedély iránti kérelemhez. Amennyiben a kérelmezővel együtt utazik útleveleiben szereplő kiskorú gyermeke, úgy az „A” betétlap kitöltése is szükséges a kérelemhez.

A kérelem kötelező mellékletei:

- Tartózkodási célt igazoló dokumentum: foglalkoztatási jogviszony létesítésére irányuló előzetes megállapodással vagy a foglalkoztatási jogviszonyt igazoló okirattal;
- Magyarországi megélhetést igazoló dokumentum: pl. munkáltató által kiállított jövedelemigazolás, bankszámláról kiállított pénzügyi igazolás;
- Magyarországi szálláshely meglétét igazoló dokumentum: pl. lakásbérleti szerződés, szíveségi lakáshasználatról szóló okirat;
- Teljes körű egészségbiztosítás meglétét igazoló dokumentum.

A kötelező mellékleteken kívül az eljárás során az idegenrendészeti hatóság a kérelmezőt további okiratok benyújtására is felhívhatja.

A különböző típusú tartózkodási engedélyek kérelmezéséhez szükséges adatlapokat a mellékletek tartalmazzák.

Ugyanakkor javasolt felhívni minden érintett figyelmét, hogy az elektronikus úton, a <https://enterhungary.gov.hu/eh/> oldalon indított ügyek esetében gyorsabb az ügyintézés és alacsonyabbak az eljárási díjak.

Ukrán állampolgárok esetében a 28/2007. (V. 31.) IRM rendelet 5. §-a további kedvezményeket tartalmaz (díjmentesség).

3) EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS

Az Ukrajnából Magyarországra érkező személy egészségügyi ellátáshoz való hozzájutását alapvetően befolyásolja a jogi státusza, azaz, hogy milyen jogcímen tartózkodik hazánkban. Az egészségügyi ellátás lehetséges módjai a következők:

a) Sürgősségi ellátásra jogosult az az átmenetileg Magyarországon tartózkodó, okmányokkal rendelkező ukrán állampolgár, aki nem kért menedékes státuszt vagy tartózkodási engedélyt. Ennek keretében

- orvosi, szakorvosi kezelésre,
- gyógyszerellátásra,
- kórházi és gyógyintézeti kezelésre,
- gyógyászati segédeszközökre jogosult,

melyeket csak heveny megbetegedés és sürgős szükség esetén vehet igénybe.

A sürgős szükség az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne. A sürgősség kérdésének megítélése a szolgáltató orvos kompetenciájába tartozik. A sürgősségi eseteken túl a gyógykezelés csak a költségek teljes összegének megtérítése ellenében lehetséges.

b) Menedékeskénti elismerését kérő, társadalombiztosítási jogviszonyban nem álló személyek, valamint az Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező és 2022. február 24-én vagy azt követően Ukrajnából érkező magyar (kettős) állampolgárok betegségük esetén az egészségügyi szolgáltatások közül térítésmentesen jogosultak az alábbi ellátásokra:

- egészségügyi alapellátásra, a háziorvosi ellátás körébe tartozó vizsgálatokra és gyógykezelésre;
- az életkorukhoz kötött kötelező védőoltásra;
- a sürgős szükség esetén igénybe vett járóbeteg-szakellátás keretében történő vizsgálatra, gyógykezelésre, továbbá az ellátás során felhasznált gyógyszerre és kötszerre;
- a sürgős szükség esetén igénybe vett fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra, gyógykezelésre műtéti beavatkozásokra, gyógyászati ellátásra, a gyógykezeléshez szükséges gyógyszerre, kötszerre és étkezésre;
- az onkológiai szakellátás, egyéb krónikus betegellátás keretében vizsgálatra és gyógykezelésre, továbbá az ártámogatással a társadalombiztosítás egyes ellátásaira jogosultak által az onkológiai szakellátás és egyéb krónikus betegellátás keretében állapotjavítás, állapotfenntartás vagy fájdalomcsillapítás érdekében igénybe vehető gyógyszerkészítményre;
- a járóbeteg-szakellátást vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést követően a betegségből való gyógyulásig, illetve állapotuk stabilizálódásáig a szükséges vizsgálatra, gyógykezelésre és gyógyszerre;
- orvos által rendelt egyéb gyógyászati segédeszközre, valamint annak javítására;

- sürgősségi fogászati ellátásra és fogmegetartó kezelésre;
- terhességvizsgálásra és szülészeti ellátásra, illetve a magzati élet védelméről szóló törvényben meghatározott feltételek szerint a terhesség megszakítását célzó beavatkozásra;
- külön jogszabály szerint a „közgyógyellátásra jogosultak” részére térítésmentesen, illetve „egészségügyi rendelkezés” alapján 90%-os vagy 100%-os társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerre és kötszerre;
- meghatározott ellátások esetében betegszállításra, ha egészségügyi állapotuk miatt a szállítás másként nem oldható meg.

A menedékeskénti elismerését kérő személy háziorvosi ellátást a szálláshelye szerinti - területi ellátási kötelezettséggel egészségügyi szolgáltatást nyújtó - háziorvosnál jogosult igénybe venni. Az egészségügyi szakellátást a területi ellátási kötelezettséggel működő egészségügyi szolgáltatónál lehet igénybe venni a háziorvosi ellátást nyújtó orvos beutalása vagy a szakellátás visszarendelése alapján.

Különleges bánásmódot igénylő személy (pl. kísérő nélküli kiskorú, idős, fogyatékkal élő személy, várandós nő) **nem csak sürgős szükség esetén jogosult szakorvosi és kórházi ellátásra.**

A menedékeskénti elismerését kérő, valamint a menedékes fentiekben felsorolt egészségügyi szolgáltatásainak díját, illetve a szolgáltatások költségét a menekültügyi hatóság téríti meg az egészségügyi szolgáltatónak, ha annak megfizetését nemzetközi egyezményben Magyarország nem vállalta.

A menekültügyi hatóság a humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkezők számára kiadott vény alapján a gyógyszer, kötszer, gyógyászati segédeszköz teljes árát, illetve a gyógyászati segédeszköz javításának teljes költségét megtéríti.

A költségek megtérítése érdekében az egészségügyi szolgáltatónak a szolgáltatást, a vényt és a számlát a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőhöz kell továbbítani, jelentenie.

Hasznos egészségügyi információk

A Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet az Ukrajnából érkezett, **egészségügyi ellátásra szoruló gyermekeket minden nap 0-24 óráig fogadja**, a kommunikációt szükség esetén ukrán nyelvű tolmács segíti. Magas színvonalú kórházi háttérrel biztosítják a gyors, szakszerű és ingyenes ellátást 0-18 éves korig: betegellátás, beutalás, tanácsadás, Covid-19 oltás, gyermekek hiányzó és folytatólagos kötelező oltásai, stb.

Sürgősségi Forró Drót +36 80-200223

A háború és az otthon elhagyásával járó stressz, valamint a veszteségek és gyász feldolgozását a Lelki Krízis Gyermekambulancián külön specialisták segítik.

Lelki Krízis Gyermekambulancia száma +36 30-4434751

Védőnői szolgáltatás

A menekülők között jelentős létszámú 0-18 éves gyermek és várandós található, akik ellátásával kapcsolatban az alábbi feladatokat biztosítják a védőnői szolgálatok:

- kapcsolatfelvétel az önkormányzatokkal, menekülteket ellátó intézményekkel, civil/karitatív, illetve egyházi szervezetekkel, hogy a védőnői gondozási körbe tartozó menekültekről információt, adatokat kapjon a védőnő;
- a gyermekek és várandósok kikérdezésénél az esetleges fertőző betegség feltérképezése;
- tájékoztatás a védőoltásokról;
- ellátási szükséglet felmérése;
- akut, illetve krónikus betegségben szenvedő gyermekek, várandósok ellátási szükségletének felmérése, szükség esetén mielőbb háziorvosi/házi gyermekorvosi, szakorvosi vagy ügyeleti ellátásba irányítása; az előbbiek elérhetőségeinek megadása;
- szükség esetén a várandósok szülészeti osztályra irányítása;
- várandósok és kisgyermekes menekültek számára védőnői krízis tanácsadás biztosítása.

TAJ igénylése

Az Ukrajnából érkezők esetében a TAJ igénylésének több lehetséges módja is van:

Egyrészt azon Ukrajnában élő magyar állampolgárok, akik magyarországi lakóhellyel, vagy ideiglenes lakcímmel rendelkeznek, saját maguk számára kérhetik a TAJ kártya kiállítását. Az igénylést a Kormányablaknál tudják kezdeményezni (*Melléklet: TAJ igénylő adatlap*).

Másrészt azon Ukrajnában élő magyar állampolgároknak, akiknek nincs magyarországi lakcímük, valamint a tartózkodási engedéllyel rendelkező (pl. munkavállalás, tanulmányi célú tartózkodási engedély) külföldieknek a 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet alapján a munkáltató, vagy az oktatási intézmény igényelheti meg a TAJ kártyát.

A munkavállalási célú tartózkodási engedéllyel rendelkező biztosított részére a foglalkoztatója a foglalkoztatás megkezdése előtt a székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró kormányhivaltól kéri a TAJ kiadását. A TAJ-t igazoló hatósági igazolványt a foglalkoztatott (a munkáltatónak megküldött értesítés alapján) az ország területén bármely egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró kormányhivatalnál átveheti.

Az egészségügyi szolgáltatásra jogosult külföldi (pl. tanulmányi célú tartózkodási engedéllyel rendelkező személy) tekintetében a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény vagy a felsőoktatási intézmény, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező magyar hatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett, otthont nyújtó ellátás keretében átmeneti és tartós nevelésbe vett külföldi kiskorú személy tekintetében pedig az elhelyezésében eljáró intézmény kezdeményezheti a TAJ kiadását.

4) NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK, GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

A [nemzeti köznevelésről](#), a [menedékjogról](#) szóló törvények, valamint [106/2022. \(III. 12.\) Korm. rendelet](#) értelmében a nem magyar állampolgár kiskorú akkor válik óvodai ellátásra jogosulttá, továbbá akkor tanköteles Magyarországon, ha (többek között) menedékes jogállású, vagy Magyarország területén való tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

Ellátási jogosultságok

E jogszabályok, továbbá a Gyvt. alapján tehát az az Ukrajnából érkező, aki

- magyar (kettős) állampolgár,

- menekült/menedékes státuszú

a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel jogosult igénybe venni:

- a bölcsődei ellátást;
- a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait;
- az óvodai gondozást, nevelést;
- az iskolai nevelést-oktatást, ide értve az általános iskola, a gimnázium, a szakgimnázium és a szakiskola oktatását is;
- a kollégiumi ellátást, továbbá
- a pedagógiai szakszolgáltatásokat.

A menedékeskénti elismerését kérő az erre vonatkozó kérelmének benyújtásától kezdődően már igénybe veheti a fenti szolgáltatásokat.

Az iskolai nevelés-oktatás pont alatt jelzett ellátásokra akkor jogosult a gyermek, ha a magyar jog szerinti tanköteles kort eléri, a tankötelezettség fennállása, továbbá a tizennyolcadik életéve betöltése előtt megkezdett tanulmányok befejezéséig. A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók. A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt.

Bölcsődei ellátás

A bölcsődei ellátás igénybevételére és nyújtására a hatályos jogszabályok alapján, a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel (pl. jogosultság, bölcsődei felvétel, személyi térítési díj és kedvezményei stb.) nyílik lehetőség. Azaz a bölcsődei ellátás elsősorban a dolgozó szülők gyermekeinek ellátására szolgál, de egyéb rászorultsági (pl. szociális helyzete folytán veszélyeztetett gyermek vagy egyedülálló szülő gyermeke vagy szülő betegsége stb.) esetekben is igénybe vehető, és a család jövedelméhez igazodóan térítési díj köteles (rászorultsági indokok alapján ingyenesen is igénybe vehető).

Mivel a Gyvt. személyi hatálya nem terjed ki a harmadik országok állampolgáira, így amennyiben az Ukrajnából érkező személy nem magyar (kettős) állampolgár, illetve onnan érkező harmadik ország állampolgáraként nem igényelt menekült vagy menedékes státuszt, de érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezik, a bölcsődei ellátás ugyan – meghatározott feltételek fennállta esetén – biztosítható a gyermekének, azonban erre teljes térítési díj megfizetése ellenében kerülhet csak sor. Ebben az esetben az ellátás nyújtásának előfeltétele, hogy az érintett önkormányzat a Gyvt. alapján ellátásra jogosult gyermekekkel szembeni feladat-ellátási kötelezettségét a Gyvt. 94. § (5) és (5a) bekezdése szerint megfelelően teljesítse.

Óvodai ellátás

Az óvodai ellátást elsősorban az életvitelszerű ott lakás településének adott körzete szerinti intézményben teljesítik. A befogadó intézmény és az óvodába járási kötelezettség teljesítése vonatkozásában információkat az intézményeket fenntartó önkormányzatok nyújtanak.

Gyermekfelügyelet szervezése

A 2022. április 15-én hatályba lépett [147/2022. \(IV.14\) Korm. rendelet](#) újabb lehetőséget ajánl az Ukrajna területéről kísérelve érkezett gyermekek felügyeletének ellátására. Gyermekfelügyelet

hozható létre az Ukrajna területéről érkezett menedékes státusszal rendelkező, menedékesként elismerését kérő, illetve kettős állampolgárságú személy kiskorú gyermeke tekintetében.

A gyermekfelügyelet megszervezhető

- a menedékes vagy menedékesként elismerését kérő ellátása céljából működő közösségi szálláson vagy
- a kiskorú gyermek menedékes, menedékesként elismerését kérő vagy kettős állampolgár szülőjével hazánkban foglalkoztatási jogviszonyban álló foglalkoztató által.

A szülő a 14. életévét be nem töltött gyermeke tekintetében veheti igénybe a kiscsoportos formában meghatározott körülmények között biztosítható felügyeletet, az általa szükség szerint igényelt időszakban, de legfeljebb munkanapokon 6-18 óra között.

A szolgáltatást biztosítónak a gyermekfelügyelet létrehozatala tekintetében egyszeri, továbbá a résztvevő gyermekek számának tekintetében száma tekintetében havonkénti (minden hónap 5. napjáig kell a szükséges adatokat a fővárosi védelmi bizottság részére eljuttatni) jelentési kötelezettsége van.

Az általános- és középiskola

A tankötelezettség állami és nem állami fenntartású iskolákban is teljesíthető, azonban a magán fenntartású iskolák jellemzően tandíj megfizetése mellett vehetők igénybe. Az állami iskolák esetén az iskolák, valamint fenntartóik, a tankerületi központok és a szakképzési centrumok tudnak információt nyújtani a férőhellyel, a beiratkozás technikai tudnivalóival és a képzésekkel kapcsolatban. A menedékes kérelmet benyújtó tanulók esetében is érvényesül a szabad iskolaválasztás elve, ugyanakkor a felvételi körzettel rendelkező intézmény köteles felvételt biztosítani a hozzá beiratkozni kívánó gyermekek számára. Ha az iskolai tanulmányok folytatását a magyar nyelv ismeretének hiánya, vagy az ukrán és magyar követelményrendszer közötti eltérés gátolja, lehetőség van arra, hogy az érintett tanulók igazgatói engedéllyel csak felzárkóztató foglalkozásokon és nyelvórákon vegyenek részt a jelenleg futó tanévben. A foglalkozások idejét, az annak keretében oktatott ismeretek körét, az ismeretek elsajátításáról történő számadás módját az igazgató állapítja meg. Ebben az esetben nem kell őket külön osztályzatokkal értékelni, mivel érvényes bizonyítványa van az adott évfolyam teljesítéséről. A jelzett állami fenntartók elérhetőségeit a következő linkek tartalmazzák: [Tankerületi Központok](#) illetve [Szakképzési Centrumok](#).

A nyelvismeret megszerzése, valamint a szükséges szaktárgyi felzárkózás és a tudásszintnek megfelelő iskolai évfolyam munkájába való minél könnyebb bekapcsolódás elősegítése céljából a Kormány a menekült tanulók számára állampolgárságtól függetlenül heti 5 óra, a normál órarend szerinti nevelésen-oktatáson felüli (délutáni) egyéni felkészítés pénzügyi feltételeit biztosítja. Az egyéni fejlesztést a normál tanrendi órákon túl kell megszerveznie a köznevelési vagy szakképzési intézménynek, heti 5 óra/fő időkeretben. Az időkeret felhasználása egy héten belül az adott intézmény, a felkészítést nyújtó személy és a felkészítésben érintett gyermek vagy gyermekek időbeosztásának megfelelően történik. Az 5 órán belül többféle tantárgyra vonatkozó felkészítés is szervezhető.

A tanulók tankönyvekkel való ellátásáról az iskola az iskolai könyvtár állományának segítségével, ha ezen felül szükséges, a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. rendszerén keresztül kezdeményezett pótkönyv-rendelés útján gondoskodik.

A középfokú oktatásban való tanulás mellett lehetőség van kollégium igénybevételére is, az állami fenntartású kollégiumok elérhetőségéről szintén a tankerületi központok és a szakképzési centrumok tudnak felvilágosítást adni.

Az előző szakaszokban a „magyar állampolgárokkal azonos feltételek” kitétel természetesen nem csak a jogokra, hanem a kötelezettségekre is vonatkozik. Így például a tankötelezettség teljesítésére is.

Térítési díjak a köznevelési intézmények esetében

Az az Ukrajnából érkező nem magyar állampolgár, aki tartózkodási engedéllyel nem rendelkezik, és a menedékes státusz iránti kérelmét sem adta be, az óvodai, iskolai és kollégiumi ellátásért, továbbá a pedagógiai szakszolgálat igénybevételéért díjat fizet. A köznevelési intézmény vezetője azonban e díjat a fenntartó által meghatározott szabályok alapján csökkentheti vagy elengedheti.

Felsőoktatás

Az egyetemek egy része megnyitotta kapuit az Ukrajnából érkezők számára. Meghatározott képzéseket kínálnak a tanulmányok befejezése érdekében vagy éppen új kurzusok kezdhető, emellett szállással (kollégiumi férőhely biztosításával), egyéb ellátással, soron kívüli ösztöndíjjal, pszichológiai segítségnyújtással várják a rászoruló hallgatókat. Eddig a segítségnyújtásba az alábbi intézmények kapcsolódtak be, a honlapokon részletes információ található a segítségnyújtás konkrét formáiról: [ELTE](#), [Óbudai Egyetem](#), [Debreceni Egyetem](#), [Művészeti Egyetem](#), [SOTE](#), [SZFE](#), [PTE](#), [SZTE](#)

5) TÁMOGATÁSOK

Rendszeres létfenntartási támogatás

A [106/2022. \(III. 12.\) Korm. rendelet](#) értelmében a menedékesként elismerését kérőt, a menedékest, valamint az Ukrajnából menekült magyar állampolgárt rendszeres létfenntartási támogatás illeti meg. A rendszeres létfenntartási támogatás:

- Nagykorúak esetén a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegével egyezik meg, havi 22 800 forint.
- Kiskorúak esetén a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 11. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott családi pótlék összegével egyenlő, azaz 13.700 Ft.

A menedékeskénti elismerését kérő és menedékes esetében a rendszeres létfenntartási támogatást a jogosult kérelmére a menekültügyi hatóság, Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező és 2022. február 24-én vagy azt követően Ukrajnából érkező magyar állampolgár esetében a járási hivatal állapítja meg, és azt havonta - a hónap 15. napjáig - folyósítja. A folyósítás feltétele, hogy a támogatásban részesülő személy a járási hivatal által megjelölt helyen megjelenjen.

Azon menedékesként elismert jogosult esetében, aki a felajánlott megfelelő munkahelyet nem fogadja el, a rendszeres létfenntartási támogatás folyósítását a menekültügyi hatóság megszünteti. Magyar állampolgár esetében a járási hivatal szünteti meg ilyen esetben a támogatás folyósítását. Kivétel: ha már talált munkát, vagy ha 3 évesnél fiatalabb gyermeket gondoz, vagy ha még nincs 18 éves, és nappali tagozatos iskolában tanul. A foglalkoztatásba bevonható személy számára a járási hivatal igényli meg a TAJ kártyát. *(Részletezve a 6. szakaszban).*

A menekültügyi hatóság, valamint a járási hivatal a rendszeres létfenntartási támogatást nem folyósítja arra a hónapra, amely során a jogosult

- közfoglalkoztatási jogviszony keretében történő foglalkoztatásban vagy magyarországi munkáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban jövedelmet szerez,
- a magyar nyugdíjrendszerből öregségi nyugdíjban részesül, vagy
- külföldről származó öregségi nyugdíjban részesül, és azt Magyarországon fel tudja venni.

Családtámogatási ellátások

A családok támogatásáról szóló [1998. évi LXXXIV. törvényben](#) (Cst.), és a végrehajtására kiadott [223/1998. \(XII.30.\) Korm. rendelet](#) (Vhr.) által szabályozott családtámogatási ellátások igénybevételére az Ukrajnából érkező magyar állampolgársággal rendelkező személyek, valamint a magyar állampolgársággal nem rendelkező személyek is jogosultak lehetnek. A szabályozásban foglaltak szerint családtámogatási ellátás a családi pótlék (CSP), a gyermekgondozást segítő ellátás (GYES), a gyermeknevelési támogatás (GYET) és az anyasági támogatás.

A törvény személyi hatálya kiterjed (többek között) a Magyarország területén élő

- magyar állampolgárra,
- bevándorolt vagy letelepedett jogállású, továbbá a magyar hatóság által menekültként, oltalmazottként vagy hontalanként elismert személyekre,
- összevont engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárra, feltéve, hogy a munkavállalást számára hat hónapot meghaladó időtartamra, de a vállalaton belül áthelyezett személy esetén legalább kilenc hónapra engedélyezték.

A jogosultság feltételeit, igénylésének és folyósításának szabályait, valamint egyéb lényeges információkat a törvény, rendelet rendelkezései, valamint a Magyar Államkincstár tájékoztató anyagai tartalmazzák, melyek a következő linkeken érhetők el: [CSP](#), [GYES](#), [GYET](#)
(Melléklet: Kérelmek adatlapjai)

Az ukrán állampolgársággal rendelkező személyek esetében, akik nem tartoznak a Cst. személyi hatálya alá a magyar – szovjet szociálpolitikai egyezmény¹ alapján kaphatnak családtámogatási ellátást, ha az abban rögzített feltételeknek megfelelnek.

Az egyezményben foglaltak szerint: „Az ideiglenes munkaképtelenség esetén járó táppénzt, a terhességi-, gyermekágyi-, szülési- és egyéb segélyt, valamint a családi pótlékot a reá nézve érvényes jogszabályok szerint és saját terhére annak a Szerződő Félnek illetékes szerve állapítja meg és folyósítja, amelynek területén a jogosultnak állandó lakóhelye van.

„Ha az említett szolgáltatásban részesülő személy a másik Szerződő Fél területére költözik át, a szolgáltatás folyósítását az átköltözés napjától kezdődően be kell szüntetni. Annak a Szerződő Félnek illetékes szerve, amelynek területére a jogosult átköltözött, a nála érvényes jogszabályok szerint a szolgáltatást, a beszüntetés napjától kezdődően megállapítja és folyósítja.”

A fentiekben foglaltak alapján azok az ukrán állampolgárok, akik Magyarországra költöztek csak abban az esetben kaphatnak ellátást, ha Magyarország területén lakóhellyel rendelkeznek. A tartózkodási hely létesítése, vagy szálláshely bejelentése nem elegendő a jogosultság megállapításához.

¹ 1963. évi 16. törvényerejű rendelet a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között a szociális ellátás területén való együttműködés tárgyában Budapesten, az 1962. december 20-án kötött egyezmény kihirdetéséről (egyezmény)

Az önkormányzatok által biztosított ellátások

A települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti. Ezek az ellátások azonban nem képezik a szociális ellátórendszer részét.

Utazási kedvezmények

A MÁV Zrt. és a BKK tájékoztatása szerint az ukrán állampolgárok ingyenesen utazhatnak a vasúti forgalomban (kivéve a helyjegy árat) és a fővárosi tömegközlekedésben. Az utazási kedvezmény igénybevételéhez szükséges lehet az állampolgárság igazolása (útleveél, személyi irat, menedékesként való elismerés kérelmezéséről szóló igazolás stb.)

6) FOGLALKOZTATÁS

A nyílt munkaerőpiac

Az Ukrajnából érkező személyeknek a munkavállalás terén lehetőségük van közfoglalkoztatásban történő részvételre, valamint a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. Azok, akik kettős állampolgárok, és van TAJ-uk, illetve adószámuk, minden megkötés nélkül foglalkoztathatóak a nyílt munkaerőpiacon, ugyanúgy, mint a hazánkban élő munkavállalók.

A külföldiek, valamint a TAJ nélküli személyek esetében a foglalkoztatónak kell igényelnie a TAJ-t a 3. szakaszban bemutatott módon, és utána tudja foglalkoztatni a munkát vállalni szándékozót.

A külföldiek foglalkoztatása Magyarországon engedélyhez kötött, azonban ezen módosított és könnyített a [86/2022. \(III. 7.\) Korm. rendelet](#). E rendelet 6. § (4) bekezdése szerint:

- A menedékes vagy a menedékesként elismerését kérő Magyarország területén engedélymentesen jogosult munkát vállalni, ideértve a munkaerő-kölcsönzés útján történő foglalkoztatást is.

Az Ukrajnából menekült egészségügyi dolgozók magyarországi foglalkoztatásának veszélyhelyzeti szabályairól szóló 121/2022. (III. 28.) Korm. rendelet szerint elégséges, ha az Ukrajnában kiállított, államilag elismert végzettséget és tudományos fokozatot tanúsító okiratot bemutatják a munkáltató felé. Ez alapján

- amennyiben a menekült egészségügyi szakképesítéssel rendelkezik, jogosult egészségügyi tevékenységet végezni,
 - amennyiben orvos, fogorvos, gyógyszerész szakképesítéssel rendelkezik, részt vehet az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési rendszerben szakképesítésének, illetve szakképzettségének Magyarországon történő honosítása vagy elismerése nélkül, az elismerési vagy honosítási eljárás lezárultáig.
- Az itt meghatározott foglalkozások közé nem tartozó munkakörben a munkavállalási engedélyt egy könnyített eljárás során, azaz a 445/2013. (XI. 28.) Korm. rendeletben meghatározott szempontok vizsgálata nélkül kell kiadni a kérelmező számára.

Magyarország kormánya a munkáltatókat is segíteni és ösztönözni akarja az ukrán állampolgárok foglalkoztatására, ennek érdekében született meg az Ukrajna területéről érkezett, ukrán állampolgársággal rendelkező személyek munkavállalásának támogatásáról szóló [96/2022. \(III. 10.\) Korm. rendelet](#). Ennek értelmében a Kormány támogatást nyújt a munkaadó részére, ha

- a munkaadó az ukrán állampolgársággal vagy ukrán–magyar kettős állampolgársággal rendelkező személyt munkavállalóként 2022. február 24-én vagy azt követően foglalkoztatja,
- a munkavállaló foglalkoztatása Magyarország területén történik,
- a munkavállaló munkaviszonya határozott vagy határozatlan időre, legalább heti húsz órában történő foglalkoztatásra jön létre, és
- a munkaadó megfelel az e rendeletben és a munkaerőpiaci programban foglalt egyéb feltételeknek.

E támogatás a munkavállalóval történő munkaszerződés megkötését követően, a kérelem benyújtását követő időszakra állapítható meg. A támogatás mértéke munkavállalónként, havonta a munkavállaló lakhatási és utazási költségének az 50%-a, ami nem haladhatja meg a munkavállalónként járó legfeljebb 60 000 forintnak és a munkavállalóval egy közös háztartásban élő kiskorú gyermekek után gyermekenként járó további 12 000 forintnak az összegét.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, határozott időtartamú, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza- vagy kikerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése eredménytelen, és nem tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.

A [106/2022. \(III. 12.\) Korm. rendelet](#) szabályozása alapján a menedékeskénti elismerését kérő, a menedékes és az Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező, 2022. február 24-én vagy azt követően Ukrajnából érkező magyar állampolgár a 16. életévének betöltését követően közfoglalkoztatott lehet.

Legfontosabb tudnivalók a közfoglalkoztatási jogviszonyról

- Közfoglalkoztatási jogviszony csak határozott időre (legfeljebb 12 hónap) létesíthető. A hosszabb időtartamú és az országos közfoglalkoztatási programok esetében egy alkalommal legfeljebb további 6 hónappal hosszabbíthatóak meg.
- Próbaidő nem köthető ki.
- A szabadság mértéke közfoglalkoztatási jogviszonyban naptári évenként 20 munkanap, amelynek tartamára a közfoglalkoztatottat közfoglalkoztatási bér, illetve közfoglalkoztatási garantált bér illeti meg. A betegszabadsága tartamára a közfoglalkoztatottat a közfoglalkoztatási bér, illetve a közfoglalkoztatási garantált bér 70%-a illeti meg.
- Fizetés nélküli szabadságot köteles engedélyezni a közfoglalkoztató, ha a közfoglalkoztatott a közfoglalkoztatási jogviszony időtartama alatt olyan munkáltatónál, aki nem lehet közfoglalkoztató, legalább 3 nap, legfeljebb 120 nap időtartamú határozott idejű munkaviszonyt létesít, kivéve, ha a közfoglalkoztató a munkavégzéshez kapcsolódóan a képzés lehetőségét is biztosítja. A közfoglalkoztatott köteles bemutatni a munkaszerződést a fizetés nélküli szabadság megkezdése előtt legalább 2 munkanappal.

- Várandóssága idejére egészségi állapotának megfelelő munkakört kell felajánlani a közfoglalkoztatott számára, ha a munkaköri alkalmasságára vonatkozó orvosi vélemény alapján a munkakörében nem foglalkoztatható.
- Foglalkoztathatósági szakvéleményezést kell kérni a közfoglalkoztatás megkezdése előtt, amely azt határozza meg, hogy a munkavállaló mely foglalkozási korlátozás mellett folytathat kereső tevékenységet. A foglalkozás-egészségügyi vizsgálatról kiállított szakvélemény kiállításától számított két évig érvényes, és több foglalkoztatónál felhasználható.
- A közfoglalkoztatott mentesül a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól a munkaviszony létesítése céljából történő állásinterjúval való részvételhez szükséges időtartamra.

Közfoglalkoztatási bér

A teljes munkaidőben foglalkoztatott közfoglalkoztatott részére megállapított közfoglalkoztatási bér a szakképesítést és középfokú iskolai végzettséget nem igénylő munkakör betöltése és teljes munkaidő teljesítése, valamint havibér alkalmazása esetén 2022. január 1-jétől 100 000 forint.

A teljes munkaidőben közfoglalkoztatási jogviszonyban foglalkoztatott munkavezetőt megillető közfoglalkoztatási bér havibér esetén 2022. január 1-jétől 110 000 forint.

Garantált közfoglalkoztatási bér

A legalább középfokú iskolai végzettséget és szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén a közfoglalkoztatottat megillető garantált közfoglalkoztatási bér a teljes munkaidő teljesítése és havibér alkalmazása esetén 2022. január 1-jétől 130 000 forint.

A munkavezetőt megillető garantált közfoglalkoztatási bér havibér alkalmazása esetén 2022. január 1-jétől 143 000 forint.

A foglalkoztatásba bevonható személy rendszeres létfenntartási támogatásra jogosult *(részletezve az 5. szakaszban)*. A foglalkoztatásba bevonható személy részére folyósított első rendszeres létfenntartási támogatás átvételét követő

- 5 munkanapon belül köteles regisztrálni a járási hivatalnál szolgáltatást kérőként,
- 45 napot követően köteles a felajánlott megfelelő munkahelyet - ideértve a közfoglalkoztatást is - elfogadni.

E tekintetben megfelelőnek minősül a munkahely (azaz el kell fogadnia), ha:

- egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,
- a munkahely és a lakóhely közötti naponta oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát, illetve megváltozott munkaképességű személy esetében a megváltozott munkaképességű személy által igénybe vehető közlekedési eszközzel történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

Nem köteles a foglalkoztatásba bevonható személy a számára felajánlott munkahelyet elfogadni, ha

- a foglalkoztatás felajánlásakor magyarországi munkáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, és azt a magyarországi munkáltató igazolja,

- harmadik életévét be nem töltött kiskorú ellátásáról köteles gondoskodni, vagy
- iskolai rendszerű nappali képzésben vesz részt tanulói jogviszonyban és a tizennyolcadik életévét nem töltötte be.

A munkavállalást segíti, hogy az a menedékes, aki kiskorú ellátásáról gondoskodik, a kiskorú napközbeni elhelyezése céljából a magyar állampolgárral azonos feltételekkel jogosult igénybe venni a bölcsődei ellátást, az óvodai gondozást, nevelést, ellátást és a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait *(részletezve a 4. szakaszban)*.

7) SZÁLLÁSHELYEK ÉS AZOK TÁMOGATÁSA

Az orosz-ukrán fegyveres konfliktus időtartama jelenleg kiszámíthatatlan, így nem lehet pontosan meghatározni, hogy Ukrajnából összesen hány ember érkezik Magyarországra, mennyien és milyen időtartamra szeretnének hazánkban maradni. Ez a helyzet jelentősen megnehezíti a menekülők elszállásolásának tervezését és biztosítását.

Szálláshely lehetőségek

A katasztrófavédelem az Ukrajnából menekülőkkel kapcsolatos feladatok koordinálására megyei és fővárosi operatív törzseket hozott létre, melyek saját megyéjük vonatkozásában befogadóhelyeket alakítottak ki. Az operatív törzsek naprakész adatbázisokat vezetnek, felkészítik a befogadóhelyeket a háború elől menekülők fogadására, szervezik a menekülők számára legmegfelelőbb befogadóhely kiválasztását, koordinálják az elszállásolásukat és az utazásukat a tranzitállomások és a szálláshely között.

A katasztrófavédelem által létrehozott befogadóhely hálózat mellett az Ukrajnából érkezők elszállásolásában rész vesznek/vehetnek:

- önkormányzatok
- különböző fenntartású intézmények (pl. bentlakásos szociális intézmények, kollégiumok)
- civil szervezetek
- egyházak
- munkaadók
- kereskedelmi szálláshelyek
- civil lakosság

A menekülőknek lehetőségük van tehát a katasztrófavédelem által működtetett befogadóhelyeket, vagy adott esetben a helyi önkormányzat által biztosított egyéb szálláslehetőségeket (pl. e célra kialakított férőhelyek, önkormányzati lakások) igénybe venni.

A menekülők egyházi és civil szervezetek e célra biztosított szálláshelyein való lakhatásukat is kérelmezhetik a szabad helyek függvényében. Ezeknek a lehetőségeknek az elérhetősége a humanitárius segítséget nyújtó szervezeteknél megtalálható, akik segítséget nyújtanak a szálláshely értesítésében és a helyszínre történő eljutásban.

Az oktatásban résztvevő ukrajnai diákok elszállásolásáról és ellátásáról az az iskola gondoskodik, ahol tanulmányait folytatja. A tapasztalatok azt mutatják, hogy sok esetben nem csak a diákok, hanem a

családtagjaik ellátást is vállalják ezek az intézmények. Az egyetemeken szintén felajánlásokat tettek közzé, melynek részletei a 4. szakaszban megjelölt linkeken elérhetők.

Sok esetben az Ukrajnából érkezők számára munkalehetőséget biztosító munkaadók szállással együtt biztosítják a foglalkoztatást. Gyakori azonban (különösen a nagyobb vállalatok munkásszállói esetében), hogy csak a munkavállalók számára tudják biztosítani a hosszabb távú lakhatást, a velük együtt érkező családtagoknak nem tudnak szállást biztosítani, vagy csak rövid, átmeneti időszakokra.

Az állami és egyházi fenntartású szociális és gyermekvédelmi intézmények is szerepet vállaltak a menekülők elszállásolása során. Sok esetben a legrosszabb és legnehezebb körülmények közül érkező családok, gyermekek ellátását biztosítják, valamint az idős és fogyatékkal élő menekültek befogadása során is nagy szerepük van. Esetükben gyakran nagyobb számú csoportok befogadása és ellátása történik.

Amennyiben az Ukrajnából érkező személy nem kívánja igénybe venni a fenti elhelyezési lehetőségek valamelyikét, úgy jogában áll elfogadni a rokonok, barátok, támogatók által felajánlott, vagy saját forrásból finanszírozott más lakhatási lehetőséget is.

Több kereskedelmi szálláshely is tett felajánlásokat az ukrán menekülők megsegítése céljából.

A civil lakosság felajánlásai is nagymértékben bővítették az igénybe vehető szálláshelyek körét. Ezek részben a humanitárius szervezetek adatbázisaiból érhetők el, de egy informatikai cég alkalmazottai által létrehozott weblap is elkészült, melyen jelenleg nagyjából hatszáz ingyenes szálláshely érhető el az ukrán menekültek számára. Ennek webcíme: shelterukr.com.

Nem kell idegenforgalmi adót fizetni az Ukrajnából érkezők után, függetlenül attól, hogy felajánlás miatt ingyenesen, vagy esetleg fizetővendégként tartózkodnak a szálláshelyen.

Szálláshelyek támogatása

A Kormány a [104/2022. \(III. 12.\) Korm. rendeletben](#) szabályozottak szerinti támogatásokkal igyekszik ösztönözni az Ukrajnából érkezők elszállásolási lehetőségeinek bővítését.

Ennek keretében a helyi önkormányzatok az ideiglenes védelemre jogosult vagy a menedékes szállása és ellátása után naponta, elszállásoltanként és ellátottanként 4000 forint fajlagos támogatásra jogosultak.

A támogatás az ideiglenes védelemre jogosultak után vehető igénybe:

- a 2022. április 4. előtt Magyarország területére belépők esetében 2022. április 15-ig,
- a 2022. április 4-én vagy ezt követően a Magyarország területére belépők a Magyarország területére történő belépést követő egy hónapig.

Ha a minisztérium vagy a megyei, fővárosi védelmi bizottság és a szállásadó megállapodást köt 20 főnél nagyobb létszámú ideiglenes védelemre jogosult vagy menedékes elhelyezését ellátó szálláshely igénybevételére, a szállásadó az elszállásoltak után egyedi támogatást igényelhet.

E rendelet értelmében a kereskedelmi szálláshelyek is jogosultak támogatásra, így a minisztériummal vagy a megyei, fővárosi védelmi bizottsággal (mint megrendelő) erre vonatkozó megállapodást kötnek.

8) A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÓK HELYE ÉS SZEREPE

A jogi szabályozásból eredeztethető feladatok

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a Gyvt. személyi hatálya a menedékesekre nem terjed ki, így ők ez alapján nem jogosultak a szolgáltatások igénybevételére. A család- és gyermekjóléti szolgáltatóknak tehát jogszabályból levezethető módon nincs konkrét, kötelező érvényű feladata a menedékesek fogadása, elhelyezése és ellátása tekintetében. A menedékesek ellátása – jelen tájékoztatóban ismertetett módon – a menekültügyi igazgatás keretében történik.

Ugyanakkor az Ukrajnából érkező ukrán-magyar kettős állampolgárokra kiterjed a két törvény személyi hatálya, ők abban az esetben lesznek jogosultak az ellátásokra, és abban az esetben hívható le költségvetési támogatás az igénybevétel után a Magyar Államkincstártól, ha Magyarországon bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel, ennek hiányában település szintű lakcímmel rendelkeznek. A háború miatt hazánkban (az adott településen) tartózkodó ukrán-magyar kettős állampolgárok esetében ugyanúgy kell eljárni, mint bármely magyar állampolgárságú segítséget kérő esetében, azaz a Gyvt. 39-40. § és a Szt. 64. §-a szerinti szolgáltatási tartalmak mindegyikét biztosítani kell akkor is, ha azok egy speciális helyzethez kötődnek.

Jogszabályban nem rögzített feladatok

Az egyes települések az adottságaiktól (pl. földrajzi, lakosság szám), lehetőségeiktől (gazdasági, intézményi ellátottság, stb.), a náluk tartózkodó menekültek számától, a nagy humanitárius szervezetek elérhetőségétől és még nagyon sok más körülménytől függően, más és más módon reagálnak az Ukrajnából érkező menekültekkel kapcsolatos helyzetre. Ebből adódóan vannak olyan önkormányzatok, ahol semmilyen plusz feladat nem jelenik meg sem a család- és gyermekjóléti szolgáltatók, sem más szervezet számára. De vannak olyanok is, ahol átfogó és komplex ellátási és feladatstruktúrát hoztak létre a településen jelentkező menekült helyzet kezelése érdekében. Ilyen esetekben gyakran találkozhatunk azzal, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatók is konkrét, az önkormányzat által szükségesnek ítélt feladatokat kapnak (jelen esetben pl. a határhoz közeli településeken). Hasonló a helyzet, mint a Covid-19 első hullámainak kezelése során, amikor a rendkívüli helyzet és a családok, személyek kiszolgáltatottsága indokolta a segítő beavatkozások települési megszervezését, melynek keretében a család- és gyermekjóléti szolgáltatók feladatkörükön túlmutató tevékenységek sokaságát végezték (ételhordás, bevásárlás, stb.).

Az önkormányzati fenntartók általi utasításban meghatározott többletfeladatok ellátását olyan módon szükséges megszervezni, hogy azok az intézmény alapfeladatainak biztosítását ne hátráltassák.

Tekintettel arra, hogy ezen feladatok kívül esnek az Szt. és a Gyvt. hatályán, így az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettség a menedékesek ellátása esetében – a bölcsődei ellátás kivételével – sem terheli a szolgáltatókat.

Leggyakoribb feladatok, amelyekkel találkozhatunk a menekültek segítése során

- Első találkozás, melynek célja a menekültek helyzetének, illetve rövid és hosszú távú céljainak feltérképezése.

- Jogi státuszaik tisztázása.
- Családi kapcsolatok feltérképezése.
- Erőforrások felmérése, annak vizsgálata, hogy alapvető szükségleteik biztosítottak-e, illetve ezek megteremtése érdekében szükséges-e számukra valamilyen féle segítségnyújtás.
- Adományok gyűjtése és kezelése (felkérésre, vagy más szervezetekkel egyeztetett módon).
- Rendelkezésre álló okmányok feltérképezése, illetve hiányzó dokumentumok beszerzésében segítségnyújtás.
- Tájékoztatás azzal kapcsolatban, hogy milyen támogatásra, ellátásra, szolgáltatásokra jogosultak, ehhez kapcsolódó ügyintézésben segítségnyújtás.
- Annak feltérképezése, hogy vannak-e a családban gyerekek, és ha igen, akkor szeretnék-e igénybe venni a bölcsődei ellátást, óvodát vagy iskolát. Ehhez kapcsolódó ügyintézésben segítségnyújtás.
- Szociális, társadalmi, esetleg higiénés hátrányok leküzdésében való segítségnyújtás.
- Kríziskezelés, támogatás traumák feldolgozásában, mentális segítségnyújtás.
- Életvezetési, adott esetben jogi vagy pszichológiai tanácsadás.
- Munkavállalásban támogatás nyújtása.
- Együttműködések a menekültek ellátásában érintett hatóságokkal, szervezetekkel, szolgáltatókkal (pl. egészségügyi), humanitárius szervezetekkel, stb.
- A tevékenységhez kapcsolódó adminisztrációs (nyilvántartások vezetése, feljegyzések készítése) és adatszolgáltatási feladatok ellátása.

FORRÁSANYAGOK LISTÁJA

1. Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság tájékoztatói http://oif.gov.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=422&Itemid=469&lang=hu
2. Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület tájékoztató anyaga <https://menedek.hu/hirek/mi-tortenik-az-ukrajnabol-menekulokkal-frissitve-20220401>
3. Egyesült Nemzetek Szervezetének Menekültügyi Főbiztosságát (UNHCR) írása <https://www.unhcr.org/hu/12861-meg-kell-vedeni-az-eszkalalodo-konfliktus-elol-ukrajnabol-menekulo-kisero-nelkuli-illetve-szuleiktol-elszakitott-gyerekeket.html>
4. Oktatási Hivatal tájékoztatói [Oktatási Hivatal \(oktatas.hu\)](http://oktatas.hu)
5. Fővárosi Kormányhivatal tájékoztatója az egészségbiztosítási ellátásokról <https://www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/hirek/egeszsegbiztositasi-ellatasok-tudnivalok>
6. OKFŐ Védőnői Osztálynak tájékoztatója a Védőnői Szolgálatok számára
7. Hatályos jogszabályok <https://net.jogtar.hu/>

MELLÉKLETEK

1. [Adatlap menedékeskénti elismerés iránti eljárás lefolytatásához](#) (továbbá az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság elindította "Menedekes" elnevezésű applikációját, ahol az Ukrajnából menekülők előzetesen be tudják nyújtani menedékes kérelmüket. Az adatok elektronikus rögzítését követően továbbra is szükséges személyesen megjelenni az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságon a fénykép és ujjnyomat rögzítése céljából.
2. [Tartózkodási engedély iránti kérelem](#) (A kérelmet javasolt elsődlegesen nem papír alapon, hanem a <https://enterhungary.gov.hu/eh/> oldalon keresztül benyújtani!)
3. [1. sz. betétlap - Álláskeresési vagy vállalkozásindítási tartózkodási engedélyhez](#)
4. [2. sz. betétlap – Családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedélyhez](#)
5. [7. sz. betétlap – Jövedelemszerzés célú tartózkodási engedélyhez](#)
6. [10. sz. betétlap – Munkavállalás célú tartózkodási engedélyhez](#)
7. [13. sz. betétlap – Szezonális munkavállalás célú tartózkodási engedélyhez](#)
8. [14. sz. betétlap – Tanulmányi célú tartózkodási engedélyhez](#)
9. [Ideiglenes tartózkodási engedély kérelem](#)
10. [Honosítási kérelem](#)
11. [TAJ igénylőlap](#)
12. [Kérelem családi pótlék megállapítására](#)
13. [Kérelem GYES megállapítására](#)[Kérelem GYET megállapítására](#)